

Kursplan för

Tal och ljud - produktion och perception, 10.5 hp

Speech and Sound - Production and Perception, 10.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2023.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT15 , HT16 , HT17 , HT18 , HT19 , HT20 , HT21 , HT22 , HT23

Kurskod	1AU049
Kursens benämning	Tal och ljud - produktion och perception
Hp	10.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Audiologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik
Beslutande organ	Programnämnd 4
Datum för fastställande	2014-11-05
Reviderad av	Utbildningsnämnden CLINTEC
Senast reviderad	2023-03-13
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2023

Särskild behörighet

För tillträde till kursen krävs att studenten klarat minst 45 hp från audionomprogrammets termin 1-2, varav godkänt betyg i moment 1 och 2 från kursen Klinisk audiologi 1.

Mål

Kursen ger en introduktion till den mänskliga kommunikationsprocessen ur ett fonetiskt, akustiskt och auditivt perspektiv. Dessutom är målet att ge grundläggande kunskaper om hur människan varseblir och upplever ljud, samt om psykoakustiska begrepp och mätmetoder.

Kursens lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- beskriva och förklara grundläggande begrepp inom fonetik
- beskriva och identifiera vokaler och konsonanter såväl artikulatoriskt som akustiskt samt kunna tolka enklare talspektrogram

- beskriva röstfunktionen i normalt tal
- förklara hur talkommunikation kan påverkas av hörselnedsättning
- beskriva och förklara grundläggande begrepp inom ljudperception
- relatera ljudperceptoriska begrepp till den normalhörande individens ljudupplevelse och hur denna kan mätas
- relatera de vanligaste typerna av hörselskador till perceptuella konsekvenser
- välja, motivera och tillämpa enklare psykoakustiska mätmetoder.

Innehåll

Kursen omfattar tre moment:

Fonetik, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet är en översikt av ämnet som introducerar teorier om tal. Här behandlas artikulatorisk, akustisk och auditiv fonetik samt fonologi och röstlära.

Auditiv perception, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet belyser hur människan varseblir och upplever ljud. Tonvikten ligger på perception, men kursen inbegriper också kognitiva aspekter på hörsel. Begrepp som hörtröskel, hörstyrka, maskering, tids- och frekvensupplösning samt lokalisation diskuteras ingående. Den normala hörseln behandlas liksom perceptuella konsekvenser av de vanligaste typerna av hörselskador.

Psykoakustiska mätningar, 3.0 hp

Betygsskala: GU

I detta moment behandlas i teori och praktik hur man genomför psykoakustiska mätningar.

Arbetsformer

Arbetsformer som förekommer är

- föreläsningar
- laborationer
- grupparbete
- seminarier.

Laborationer, seminarier och grupparbete är obligatoriska.

Examination

Fonetik, 3 hp

- skriftlig tentamen
- närvaro vid obligatoriskt utbildningsinslag.

Auditiv perception, 4,5 hp

- skriftlig tentamen
- närvaro vid obligatoriskt utbildningsinslag.

Psykoakustiska mätningar, 3 hp

- skriftlig laborationsrapport i grupp
- muntlig redovisning i grupp
- närvaro vid obligatoriskt utbildningsinslag

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Vid varje kursomgång ges ett ordinarie examinationstillfälle och två omtentamenstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov/inlämningsuppgifter ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Komplettering av skriftlig inlämningsuppgift räknas som ett examinationstillfälle. Inlämning av blank skrivning räknas som ett examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten har anmält sig men inte deltagit i räknas inte som examinationstillfälle.

Vid frånvaro från obligatoriskt utbildningsinslag ansvarar studenten själv för att kontakta kursansvarig lärare för ersättningsuppgift. Examinator bedömer om och hur en student kan ta igen missat obligatoriskt utbildningsinslag. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan genomföra andra delar av kursen, en avslutande examination eller ta igen utbildningsinslaget förrän nästa gång kursen ges.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en förnyelse av litteraturlistan gjorts. Examination kommer att tillhandahållas under en tid av två år efter en eventuell nedläggning av kursen.

Övriga föreskrifter

Bedömningskriterier för examination, specifika instruktioner för vissa arbetsuppgifter samt schema med specificering av obligatoriska moment och lista över ansvariga lärare finns på aktuell lärplattform vid kursstart.

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Kursutvärdering genomförs dels genom en skriftlig kursvärdering i slutet av kursen och dels genom muntligt kursforum minst en gång i anslutning till kursen. .

Kursen kan ges på engelska, om inresande utbytesstudenter ska gå kursen.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Jakielski, Kathy J.; Gildersleeve-Neumann, Christina

Phonetic science for clinical practice

San Diego : Plural Publishing, [2018] - PDF (xii, 330 sidor)

ISBN:9781635500486 LIBRIS-ID:x73wr87cv3nvplq7

URL: [Online access for KIB](#)

[Sök i biblioteket](#)

Johnson, Keith

Acoustic and auditory phonetics

3 ed. : Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2012 - ix, 222 p.

ISBN:978-1-4051-9466-2 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:12458552

Kapitel 6 och 7

[Sök i biblioteket](#)

Plack, Christopher J.

The sense of hearing

Third edition. : Abingdon, Oxon : Routledge, 2018 - vii, 329 pages

ISBN:9781138632585 LIBRIS-ID:8jqmvw2v68dq6p6t

[Sök i biblioteket](#)

Gelfand, Stanley A.

Hearing : An Introduction to Psychological and Physiological Acoustics, Sixth Edition

New edition 6 : London : Taylor and Francis, 2017. - 1 online resource

ISBN:978-1-4987-7543-4- LIBRIS-ID:22247481

URL: [Table of Contents / Abstracts](#)

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskapliga artiklar och annan relevant litteratur kan tillkomma.

Rekommenderad litteratur

Johnson, Keith

Acoustic and auditory phonetics

3 ed. : Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2012 - ix, 222 p.

ISBN:978-1-4051-9466-2 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:12458552

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Engstrand, Olle

Fonetikens grunder

Lund : Studentlitteratur, 2004 - 355 s.

ISBN:91-44-04238-8 (inb.) LIBRIS-ID:9673093

URL: http://www.studentlitteratur.se/fonetikensgrunder_z_Ljudexempel_övningsuppgifter_termordlista_länkar_till_andra_relevanta_webbplatser

[Sök i biblioteket](#)

Pickles, James O.

An introduction to the physiology of hearing

Fourth edition : Leiden : Brill, 2013 - xxiii, 430 pages

ISBN:9789004243774 LIBRIS-ID:17415410

[Sök i biblioteket](#)

Schnupp, Jan; Nelken, Israel; King, Andrew

Auditory neuroscience : making sense of sound

Cambridge, Mass. : MIT Press, [2012?] - x, 356 pages
ISBN:9780262518024 LIBRIS-ID:fs582n89cbp4nmgl
[Sök i biblioteket](#)